Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto 09.11.2026 § 46

§ 46

Työllisyyden tilannekuva 9.11.2026

Valmistelijat / lisätiedot:
Tevameri Terhi

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Elinvoimajohtaja Heinaro Mervi

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto merkitsee selostuksen mukaisen työllisyyden tilannekuvan tiedoksi.

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallituksen työllisyys- ja kotoutumisjaosto:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Työllisyyden tilannekuva 9.11.2026

Tiivistelmä:

- Espoo–Kauniaisten työllisyystilanteessa työttömyyden kokonaiskasvu on hidastumassa, mutta nuorten työttömyys lisääntyy edelleen nopeasti.
- Pitkäaikaistyöttömyyden kasvuvauhti on myös edelleen hidastunut, mutta erityisesti pisimpään työttömänä olleiden määrä kasvaa, mikä lisää sekä palvelujen tarvetta että työttömyydestä aiheutuvia kustannuksia.
- Työllistymisen tueksi tarvitaan yksilöllisiä palveluja, pitkittyneiden työttömyysjaksojen katkaisemista sekä osaamisen ja työvoiman kysynnän parempaa kohtaamista.

Työttömyyden kehitys, nuoret ja kohtaanto

Syyskuussa 2026 Espoo–Kauniaisten työllisyysalueella oli 19 410 työtöntä työnhakijaa. Määrä väheni elokuusta, mutta oli 7,8 prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin. Työttömien osuus työvoimasta jäi hieman koko maan tasoa matalammaksi. Nuorten työttömyys kasvoi muuta työttömyyttä nopeammin ja suhteellisesti eniten alle 25-vuotiailla. Nuorten työllisyysaste jäi selvästi koko työikäisen väestön tasoa alemmaksi, mitä selittää osaltaan esimerkiksi päätoiminen opiskelu.

Espoo–Kauniaisten työttömyyden vuosikasvu oli vertailualueista nopeinta. Kasvu ylitti suurimpien kaupunkien, koko maan ja pääkaupunkiseudun keskimääräisen kehityksen. Työttömyys kasvoi kaikilla koulutusasteilla. Kasvu oli voimakkainta toisen asteen ja korkeakoulutettujen joukossa,

mutta myös perusasteen suorittaneiden työttömyys lisääntyi. Työttömissä työnhakijoissa oli runsaasti sekä toisen asteen että korkea-asteen suorittaneita. Alle 30-vuotiaiden työttömyys lisääntyi kaikilla koulutusasteilla, mutta eniten perusasteen varassa olevilla. Nuorten työnhakijoiden joukossa oli myös vastavalmistuneita, ja työnhaun keskimääräinen kesto oli 35 viikkoa.

Syyskuussa 2026 kuukauden aikana työttömänä olleiden suurin ammattiryhmä oli erityisasiantuntijat. Avoimia työpaikkoja oli eniten palvelu- ja myyntityössä sekä rakennus- ja valmistustyössä, mikä korostaa työnhakijoiden osaamisen ja työvoiman kysynnän kohtaantohaastetta.

Pitkäaikaistyöttömyys ja johtopäätökset

Pitkäaikaistyöttömien määrä väheni hieman, ja vuosikasvun hidastuminen antaa viitteitä tilanteen tasaantumisesta. Kertymäpäiväluokkien saajamäärät osoittavat kuitenkin, että pisimpään työttömänä olleiden määrä kasvoi. Pitkittynyt työttömyys on siten edelleen keskeinen haaste, vaikka pitkäaikaistyöttömyyden kokonaiskehitys on hetkellisesti rauhoittunut. Pisimpään työttömänä olleet muodostivat huomattavan osuuden pitkäaikaistyöttömistä. Heidän osuutensa kaupungin pitkäaikaistyöttömyydestä aiheutuvista maksuista kasvoi. Pitkäaikaistyöttömien määrä ja heistä aiheutuvat maksuosuudet eivät kuitenkaan kehity täysin rinnakkain. Pitkittynyt työttömyys lisää palvelujen tarvetta ja kasvattaa kuntatalouteen kohdistuvia kustannuksia.

Pitkäaikaistyöttömyys yleistyi selvästi iän myötä. Yli 50-vuotiailla pitkäaikaistyöttömien osuus oli huomattavasti suurempi kuin nuoremmilla, ja vanhimmissa ikäryhmissä osuus oli korkein. Myös vieraskielisillä pitkäaikaistyöttömyys lisääntyi iän karttuessa. Koulutusasteittain pitkäaikaistyöttömyys oli yleisintä perusasteen suorittaneilla ja vähäisintä korkea-asteen koulutetuilla.

Monialaisen yhteispalvelun pitkäaikaistyöttömistä suuri osa oli keski-ikäisiä tai sitä vanhempia, ja eniten asiakkaita oli vanhimmassa tarkastellussa ikäryhmässä. Asiakkaiden tilanteet ovat usein monimuotoisia, joten työllistymisen tueksi tarvitaan eri palvelujen yhteistyötä. Pitkäaikaistyöttömien suurin ammattiryhmä oli erityisasiantuntijat. Seuraavaksi eniten heitä oli palvelu- ja myyntityössä sekä ammatteihin luokittelemattomissa ryhmissä. Asiakastyytyväisyyskyselyssä yli 50-vuotiaat kokivat yleisimmäksi työllistymisen esteeksi iän tai ikäsyrjinnän. Muita keskeisiä koettuja esteitä olivat haastava työmarkkinatilanne, työpaikkojen vähyys ja kilpailu, osaamisen heikko kohtaanto sekä terveyteen ja työkykyyn liittyvät tekijät. Ikäryhmien vertailussa on kuitenkin huomioitava vastaajamäärien vaihtelu.

Työllisyyden tilannekuva osoittaa, että työttömyyden kokonaiskasvu on hidastumassa, mutta kehityksessä on edelleen merkittäviä haasteita. Nuorten työttömyys kasvaa nopeasti, ja pisimmät työttömyysjaksot lisääntyvät erityisesti vanhemmissa ikäryhmissä. Keskeisiä painopisteitä ovat pitkäaikaistyöttömyyden katkaiseminen ja yli 50-vuotiaiden yksilöllisen tuen kohdentaminen.

Lisämateriaalit täydentävät tilannekuvaa työttömyyden pitkän aikavälin kehityksellä sekä ikä- ja koulutusryhmien välisillä eroilla. Uusien avoimien työpaikkojen määrä julkisessa työnvälityksessä kasvoi Espoo-Kauniaisten työllisyysalueella 25,0 prosenttia vuodessa, ja myös lakisääteisten palvelujen asiakasmäärä oli edellisvuotta suurempi. Aktivointiaste oli

vertailualueiden korkein, vaikka se laski hieman edellisvuodesta. Asiakastyytyväisyyskyselyssä koko aineistossa keskeisiksi koetuiksi työllistymisen esteiksi nousivat heikko työmarkkinatilanne, työpaikkojen vähyys, ikä tai ikäsyrjintä, osaamisen kohtaanto sekä terveys ja työkyky. Ikäryhmävertailut ovat suuntaa antavia vastaajamäärien vaihtelun vuoksi, ja sama vastaus saattoi kuulua useaan teemaan.

Henkilöstökyselyn 11 vastauksessa korostuivat palvelujen parempi kohdentaminen, osaamisen päivittäminen ja sanoittaminen, ikäsyrjinnän ja kannustinesteiden vähentäminen sekä varhainen tuki. Pieni aineisto täydentää tilannekuvaa henkilöstön näkökulmilla.

Käytetyt lähteet

KEHA-keskus ja Tilastokeskus, työnvälitystilasto; Tilastokeskus, erillistilaus; Kela, kunnan osarahoittaman työttömyysturvan; KEHA, työnhakijoiden asiakastyytyväisyyskysely, Kysely henkilöstölle pitkäaikaistyöttömyydestä.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Työllisyyden tilannekuva 9.11.2026

Tiedoksi